

Balassagyarmati Törvényszék

9.P.20.100/2021/6. szám

A Balassagyarmati Törvényszék dr. Ujvári Tamás (1055 Budapest, Honvéd u. 22. B/1/3.) ügyvéd által képviselt Felperes1 (Cím1) felperesnek – dr. Molnár Arnold (2660 Balassagyarmat, Rákóczi út 13.) ügyvéd által képviselt Alperes1 (Cím1) alperes ellen sérelemdíj iránt indult perében meghozta a következő

ítéletet:

A törvényszék az alperes permegszüntetés iránti kérelmét elutasítja.

Kötelezi az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 600.000.- (hatszázezer) Ft összegű sérelemdíjat.

Kötelezi az alperest, hogy a felperesnek fizessen meg 15 napon belül 270.000.- (kétszázhetvenezer) Ft perköltséget.

A le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezéssel lehet élni, melyet előterjesztése esetén a Balassagyarmati Törvényszéken kell elektronikus úton benyújtani a Fővárosi Ítéltáblához címzetten.

A törvényszék tájékoztatja a feleket, hogy a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja vagy a tárgyaláson fogatosítható bizonyítást kell lefolytatni.

A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésben kell előterjesztenie.

A Fővárosi Ítéltábla előtti eljárásban a jogi képviselet kötelező.

Indokolás

- [1] A törvényszék a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az alábbi tényállást állapította meg. A felperes az alperesi büntetés-végrehajtási intézet fogvatartottja. 2017. január 2-án, 2017. január 9-én, 2017. január 16-án, 2017. január 30-án, 2017. február 13-án, 2017. március 20-

án, 2017. április 18-án, 2017. június 16-án, 2017. június 12-én, 2017. szeptember 11-én, 2017. szeptember 18-án, 2017. november 27-én, 2017. december 4-én, 2018. február 26-án és 2018. március 12-én a felperes szállítására került sor a Balassagyarmati Büntetés-végrehajtási Intézetből, illetve a Balassagyarmati Büntetés-végrehajtási Intézetbe. A körszállítások során egy-egy szállítás alkalmával 15-17 fő szállítására került sor. Az alperesi büntetés-végrehajtási intézet a körszállítások alkalmával az előírt szabályzatnak megfelelően személyi motozást végzett a szállításban résztvevő személyek vonatkozásában. A személyi motozásokra a büntetés-végrehajtási intézet étkező helyiségében került sor akként, hogy azon a körszállításban résztvevő valamennyi fogvatartott jelen volt. A büntetés-végrehajtási intézet étkező helyiségében az oszlopok előtt 4-10 asztal került elhelyezésre egy vagy két sorban, minden asztalnál 1-1 fegyőr tartózkodott, aki egyszerre 1-1 fogvatartott személyi motozását felügyelte. A személyi motozás akként zajlott, hogy a fogvatartottak alsóneműre vetkőztek, majd ruháikat és felszerelési tárgyaikat elhelyezték az asztalon, azok átvizsgálását követően általában az alsóneműt is le kellett venni, amelyet a fegyőr szintén átvizsgált annak megállapítása végett, hogy nem tartanak-e maguknál a fogvatartottak olyan tárgyat, amelynek a birtoklása tilos. A fogvatartottaknak általában le is kellett hajolni, illetve le kellett guggolni. Testüregvizsgálatra nem került sor. Az a fogvatartott, aki átesett a személyi motozáson, felöltözve fegyelmezett rendben az ebédlő hátsó részében várakozott a 30x30 cm-es oszlopok mögött, amíg fogvatartott társai vonatkozásában a személyi motozás zajlott. A fegyőrök nyilatkozatuk szerint a fogvatartottakat az alsónemű levétele során melljük lépéssel próbálták takarni a többi fogvatartott elől. A személyi motozás alkalmával a már megvizsgált rabokat nem különítették el oly módon, hogy a motozásban éppen résztvevő fogvatartottak társaikat meztelenül ne láthassák, illetve nem volt kizárható az sem, hogy a személyes vizsgálaton résztvevő személyek látták egymást meztelenül.

- [2] A Nógrád Megyei Főügyészség több fogvatartott panasza folytán folytatott egyedi vizsgálatokat a körszállítások során végrehajtott személyi motozások szabályossága kapcsán. Az alperesi büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka a Nógrád Megyei Főügyészség megkeresésére 2018. március 19. napján az alábbi tájékoztatást adta: „A fogvatartás rendje és biztonsága a büntetés-végrehajtási törvény kiemelt, elkülönülten is szabályozott része. A fogvatartottakkal szemben alkalmazható biztonsági intézkedés a motozás, amely a 151. § szerint kerül végrehajtásra. A személyiségi jog és azon sérelmei újraértelmezése a korábbi – szervezeti, rendvédelmi, felügyeleti szervek és jogvédelemmel foglalkozó szervezetek által is elfogadott – motozási ruházatvizsgálási szabályok szigorítását vonta maga után. Eddig a biztonsági intézkedések eltűrésére vonatkozó kötelezettség kontextusából szemlélve az együttesen egyszerre több fogvatartottat érintő több biztonsági felügyelő által végrehajtott motozás és ruházatvizsgálás (mely értelemszerű része a ruházat levétele) nem volt megalázó, mivel nem egy fő többek által szemlélve került vetkőztetésre. A közelmúltban a megjelenő jogértelmezések kapcsán intézetünkben is elrendelésre került a motozások és ruházatvizsgálások végrehajtásának módosítása. Ennek értelmében paraván készült a „vetkőzések” motozások nagyobb közösségi körben történő végrehajtásához, valamint a körlet épületben is az ilyen típusú motozásokat egy fő fogvatartott vonatkozásában egy fő végrehajtó állományi tag végzi elkülönített helyiségben”. A Nógrád Megyei Főügyészség a ügyszám1 szám alatti egyedi panasszal kapcsolatban adott tájékoztatása a következő volt: „A büntetés-végrehajtási intézet más hasonló ügyben 2018. március 19-én adott tájékoztatásában nem cáfolta, hogy ott történtek motozások úgy, hogy több fogvatartottnak egymás jelenlétében kellett meztelenre vetkőznie, miközben egy paraván sem választotta el őket egymástól. Az intézet álláspontja szerint az itt végrehajtott motozás nem volt megalázó, mivel „nem egy fő többek által szemlélve került vetkőztetésre”. A büntetések, az intézkedések, az egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL.

törvény (Bvtv.) 151. § (2) bekezdése értelmében a motozás nem csak megalázó, hanem szeméremsértő módon sem történhet. A büntetés-végrehajtási szervezet biztonsági szabályzatának kiadásáról szóló 26/2015. (III. 31.) OP. utasítás motozásra vonatkozó részletes szabályai továbbá előírják: A motozás végrehajtása során a fogvatartott személyiségi – különösen a szeméremhez, intimitáshoz – kapcsolódó jogait csak indokolt esetben és kizárólag az intézkedés jogszerű céljának eléréséhez szükséges mértékben lehet korlátozni. A motozás a panaszában foglalt módon szeméremsértő. Az intézet nem számolt be olyan indokolt esetről, amikor az intézkedés jogszerű céljának eléréséhez szükséges lett volna a fogvatartott szemérméhez, intimitásához kapcsolódó jogainak korlátozása. Ügyészi intézkedés azonban motozások végrehajtására vonatkozóan nem indokolt, mert az intézetben a közelmúltban módosították a motozások végrehajtásának gyakorlatát. Az ún. „vetkőzéses” motozások nagyobb közösségi térben történő végrehajtásához paraván készült (a paravánok meglétéről az intézetben személyesen is meggyőződünk) a körlet épületben pedig az ilyen motozásokat elkülönített helyiségben végzi egy fő fogvatartott vonatkozásában egy fő végrehajtó állományi tag”.

[3] A felperes jogi képviselője útján 2019. szeptember 23. napján kárigényt jelentett be az alperesi büntetés-végrehajtási intézet felé 15 alkalommal történő szeméremsértő és emberi méltóságot sértő módon történő motozás kapcsán 600.000.- Ft összeg erejéig. Az alperesi intézet ügyszám2 szám alatti kártérítési határozatával a felperes által benyújtott kártérítési igényt elutasította. Tájékoztatva a kár igénylőjét arról, hogy a kézbesítéstől számított 30 napon belül keresettel fordulhat az intézet székhelye szerint illetékes bíróság felé. Az alperesi bv. intézet a kártérítési határozat indokolásában kifejtette, hogy a fogvatartott vélt sérelmével kapcsolatban az intézet felé nem nyújtott be kérelmet, panaszt, ugyanakkor az, hogy bármilyen sérelem érte volna mintegy két év elteltével nem a fogvatartottnak, hanem jogi képviselőjének jutott az eszébe. A szállítások időpontjában megtartott kötelező motozások időpontjában sem sérelmezte nevezett a vele szemben történt intézkedést, nem kérelmezte, hogy őt elkülönítve, akár pl. az orvosi vizsgálatban motozzák meg, azaz nevezettnek ilyen panasz eszébe sem jutott egyik alkalommal sem. A kárigényben a jogi képviselője által hivatkozott határozatok pedig nem a nevezettre vonatkoznak, hanem az intézet azon időszakon belüli gyakorlatára, amely egy másik fogvatartottat érint. A bejelentő nem jelöli meg konkrétan, hogy nevezett számára mi volt a szeméremsértő, ezt a fogalmat egy általános eljárás mozzanataival, illetve más fogvatartott kifogásaival próbálja kitölteni. Nevezettet nem érte olyan nem vagyoni sérelem, amely sérelemdíj megítélésre adhatna alapot. A kártérítési határozatot a felperes 2019. október 29. napján vette át a jogi képviselője részére történő kézbesítés időpontja a per irataiból nem állapítható meg.

[4] A felperes kereseti kérelmet terjesztett elő az alperessel szemben, melyben az alperesnek 600.000.- Ft összegű sérelemdíj megfizetésére kötelezését kérte a Ptk. 2:42. §, a Ptk. 2:52. §-a alapján. Az alperesnek a perköltségben történő marasztalását a kereseti kérelemhez csatolt megbízási szerződésre alapította. A felperes a kereseti kérelmében előadta, hogy 2017. és 2018. években 15 alkalommal vett részt körszállításban, amikor is a személyi motozására úgy került sor, hogy a motozást, beleértve a nemi szervek és a farpofák vizsgálatát is, a körszállításban résztvevő minden személy látta. Az étkezőben lévő oszlopok takarást nem jelentettek. A büntetés-végrehajtási intézet a nyilvánvalóan jogsértő eljárásával csak ügyészi vizsgálatot követően hagyott fel. Az alperes azzal a magatartásával, hogy megfelelő indok nélkül jogszabálysértő és szeméremsértő módon végezte el a körszállításokhoz kapcsolódó motozásokat, megsértette a felperes személyiségi jogait. Az alperes nem egyedi jelleggel, hanem évek hosszú sora alatt mindösszesen 15 alkalommal sértette meg a felperes

személyiségi jogait, magatartása felróható, hiszen a jogszabályok ismeretében azok szándékos megszegésével járt el, sőt jogszabálysértő magatartását kitartóan, a fogvatartotti panaszok ellenére folytatta egészen az ügyészi fellépésig. A felperest emberi méltóságában sértette az az alperesi magatartás, hogy 20-30 másik ember előtt meztelenre vetkőztetik, a szükségtelenül sok ember jelenlétében végzett szeméremsértő, egymás nemi szervének láthatóságára kiterjedő motozás eleve kiszolgáltatott helyzetben lévő felperes számára jelentős sérelem volt.

- [5] Az alperes a pontosított, majd a perfelvételi tárgyaláson fenntartott ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését kérte, figyelemmel arra, hogy a felperes részéről a keresetlevél az annak benyújtására rendelkezésre álló 30 napos jogvesztő határidőn túl került benyújtásra. Az alperes érdemben a kereseti kérelem elutasítását kérte, mind jogalapjában, mind pedig összecszerűségében azt vitatva. Előadta, hogy az alperesi intézetben a személyi motozásra a vonatkozó szabályok maradéktalan betartásával került sor. Hivatkozott arra, hogy a perbeli időszakban nem csak az étkezőben, hanem bírói helységben is történt motozás, a felperes az ebédlőben történt motozások tényét nem igazolta. Az ebédlőben történő motozások során a motozásra várakozók az ebédlő bejárattal szembeni jobb sarkához igazodva kerültek elhelyezésre, a motozásra az ebédlő átellenben lévő részén került sor. A felügyeleti létszámhoz igazítva 2-3 fogvatartott megy a motozásra, amelynek során alsóneműre vetkőznek és ruházatukat átvizsgálásra átadják, az alsóneműt csak a ténylegesen ellenőrzött fogvatartottaknak és kizárólag az ellenőrzés idejére kellett letolniuk. A motozás során a várakozó és ellenőrzött fogvatartottak között tereptárgyként az ebédlő oszlopai és asztalai álltak, valamint az ellenőrzést végző felügyelő személyek. A felperes átvizsgálása során semmilyen személyiségi jogsértés nem történt, arra sem szükségtelenül sok ember előtt, sem pedig szeméremsértő módon nem került sor.
- [6] A törvényszék először az alperes permegszüntetés iránti kérelmét vizsgálta. A felperes a kártérítést elutasító határozatot személyesen 2019. október 29. napján átvette az elektronikus rendszeren keresztül. A felperes kereseti kérelmét 2019. november 25. napján nyújtotta be a törvényszékhez. A felperes vonatkozásában a perindításra nyitva álló határidő 2019. november 28. napján járt le, erre figyelemmel a felperes részéről a kereseti kérelem benyújtására határidőben került sor, ezért a törvényszék a Pp. 191. § (2) bekezdés alapján az eljárás megszüntetése iránti kérelmét elutasította.
- [7] A törvényszék a felperes személyes meghallgatása, a meghallgatott tanúk nyilatkozataira, valamint a csatolt okirati bizonyítékokra figyelemmel megállapította, hogy a felperes kereseti kérelme alapos.
- [8] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (2) bekezdése értelmében az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra vonatkozó jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés alapján a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire –

különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel egy összegben határozza meg.

- [9] A Bvtv. 151. § (2) bekezdése kimondja, hogy a motozás nem történhet megalázó, szeméremcsúszó módon.
- [10] A törvényszék a peres felek által előterjesztett bizonyítási indítványok alapján tanúként hallgatta meg a felperesi oldalon tanú6ot, tanú8et, tanú7ot, akik a perbeli időszakban ugyancsak fogvatartottként részt vettek körszállításokban az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben. Az alperes által bejelentett tanúként meghallgatta tanú11t, tanú12t és tanú13t, akik a perbeli időszakban fegyőrként a körszállítások során eszközölt motozásokat végezték, illetve a büntetés-végrehajtási alkalmazottként azt felügyelték.
- [11] A peres felek kérelmére a per anyagává tette a ügyszám3 számú ügyben lefolytatott tanúbizonyítás eredményét, így tanú3, tanú2 fogvatartottak vallomását, valamint tanú1 ügyész nyilatkozatát az egyedi panasz kivizsgálásával kapcsolatban, ezenkívül tanú10 alperesi biztonsági osztályvezetőhelyettes tanúvallomását.
- [12] A büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartott tanúk a felperes személyes előadásával egyezően adták elő a motozás körülményeit, mely szerint egyszerre legalább 10-15 ember vizsgálatára, motozására került sor, az alsónemű levétele után le kellett hajolni, illetve guggolni, testüregvizsgálat nem volt. Az étkezőben zajló motozás az első emeletről is látható volt. A motozás befejezését követően ugyan a fogvatartottak az oszlopok mögött várakoztak, azonban az oszlopok nem voltak alkalmasak arra, hogy minden éppen vetkőző fogvatartottat kitakarjanak. A felperesi tanúk cáfolták, hogy az alsónemű levetése során a fegyőrök a fogvatartottak közé álltak volna, hogy testükkel takarják ki őket. Az alperesi tanúk előadták, hogy általában 10-15 fő vett részt a körszállításokon, egyszerre maximum 6 asztalnál volt lehetőség a személyes motozásra. A motozás során a fegyőr úgy állt a fogvatartott mellett, amikor az levetkőzött, hogy szeméremcsúszás ne történjen. A motozással végzett személyek a pillérek mögé kerültek beállításra annak érdekében, hogy ne lássák az éppen motozott személyeket. Az alperesi tanúk előadták továbbá, hogy a már 2018. márciusa előtt is előfordult, hogy volt paraván a motozások során.
- [13] A törvényszék a tanúvallomások értékelése során megállapította, hogy a tanúk nyilatkozatai közötti eltérés abban volt, hogy az alperesi tanúk részéről előadás történt a paraván korábbi meglétére, illetve arra, hogy a szeméremcsúszást kitakarással, valamint az oszlopok mögé történő sorakoztatással próbálták megakadályozni. A felperesi tanúk tanú3 tanú kivételével szintén peres eljárást indítottak az alperessel szemben sérelemdíj megfizetése érdekében. Tanúvallomásuk azonban tanú3 érdektelennek tekinthető tanú vallomásával egyezően írta le a motozás körülményeit. Az alperes részéről meghallgatni kívánt tanúk alperesi alkalmazottak voltak, akiktől teljes mértékben elfogulatlan tanúvallomás nem volt várható.
- [14] A törvényszéknek a tanúvallomások értékelése során azt kellett vizsgálnia, hogy a körszállítások során a személyes motozásra az emberi méltóságot, szeméremcsúszó módon került-e sor vagy sem. A tanúk nyilatkozataiban eltérés volt a körszállításokban, illetőleg a motozásban részt vett személyek számában, valamint a motozással érintett fogvatartottak kitakarása érdekében eszközölt cselekmények körében. A törvényszék az alperesi tanúnyilatkozatot, alperesi előadást, mely szerint paraván már 2018. márciusát megelőzően is

használatban volt, nem fogadta el, tekintettel arra, hogy ennek okirati bizonyítékok ellentmondanak. Az alperesi bv. intézet parancsnoka ugyanis a 2018. március 19. napján kelt levelében maga ismerte el azt, hogy csak ebben az időszakban került sor a paravánok rendszeresítésére, az ügyészi vizsgálat ugyanezt erősítette meg, így a törvényszék arra a megállapításra jutott, hogy a 2018. március 19-ét megelőzően paraván használatára nem került sor.

- [15] A törvényszék álláspontja szerint az alperesi büntetés-végrehajtási intézet nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a körszállításokon részt vevő fogvatartottak egymást a személyes motozások során intimitást sértő módon alsónemű nélkül, meztelenül láthassák, így a 2018. március 19-ét megelőzően az alperesi intézetben eszközölt személyes motozásra az emberi méltóságot, a szemérmet sértő módon került sor. Azok az alperesi érdekkörben elhangzott tanúnyilatkozatok, amelyek a fegyőrök esetenkénti fogvatartottak egymás előli kitakarását, illetőleg az oszlopok mögé beállítását adták elő, a törvényszék álláspontja szerint nem voltak alkalmasak arra, hogy a motozásoknak az emberi méltóságot, szemérmet sértő módon történő végrehajtását megakadályozzák. Ennek megakadályozására alkalmas eszköz a 2018. március 19-ét követően bevezetett paraván alkalmazása volt.
- [16] A törvényszék megállapította, hogy az alperes felperes vonatkozásában a körszállítások alkalmával 15 alkalommal a kereseti kérelemben foglalt időpontokban megsértette a felperes emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogát. Az alperes nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a felperes emberi méltóságát a személyes motozások során ne sértse, ezért a törvényszék a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése értelmében a felperes sérelemdíj iránti igényét alaposnak találta. A jogsértés súlyára, annak ismétlődő voltára, a sértettre gyakorolt hatására figyelemmel a törvényszék a kereseti kérelemben foglaltaknak megfelelően 600.000.- Ft összegű sérelemdíjat látott megállapíthatónak a felperest ért sérelmek kompenzálására. Az összecszerűség megállapítása során figyelembe vette, hogy a szükségtelenül sok ember jelenlétében végzett szeméremszérmő, egymás nemi szervének láthatóságára kiterjedő motozás egy eleve kiszolgáltatott helyzetben nem tekinthető jelentéktelen sérelemnek.
- [17] Az alperes teljes mértékben elvesztessé vált, személyes illetékmentességére figyelemmel a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.
- [18] A törvényszék a felperes által becsatolt megbízási szerződésben foglaltakra figyelemmel határozta meg az alperes által fizetendő perköltség összegét. A perköltség összegének meghatározása során az ügyfelvétel, illetve a keresetindítás költségeit összesen 50.000.- Ft-ban határozta meg figyelemmel arra, hogy a törvényszéknek hivatalos tudomása van arról, hogy a felperesi képviselő több hasonló keresetlevelet nyújtott be a Balassagyarmati Törvényszékhez. A személyes találkozás kapcsán érvényesített 20.000.- Ft összegű igényt elfogadva a négy tárgyaláson való részvétel alapján összesen 270.000.- Ft-ban határozta meg a felperes javára fizetendő perköltséget a Pp. 83. § (1) bekezdésére figyelemmel.
- [19] A fellebbezési lehetőség a Pp. 365. § (2) bekezdésén alapul.

Dr. Benkó Anna sk.
eljáró bíró